

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] institutio sacramentorum sit solum à Deo? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

Utrum sacramenta sint solum ex institutione diuina?

351

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod sacramenta non sint solum ex institutione diuina. Ea enim quæ sunt diuinitus instituta, traduntur nobis in sacra Scriptura. Sed quædam aguntur in sacramentis, de quibus nulla fit mentio in sacra Scriptura; puta de chrismate, quo homines confirmantur: & de oleo, quo sacerdotes inunguntur; & de multis alijs tam verbis, quam factis, quibus utimur in sacramentis. Non ergo sacramenta sunt solum ex institutione diuina.

4.d. 3. q.
1. a. 2. q.
2 cor. &
d. 5. q. 1.
art. 1.

¶ 2 Præterea, Sacramenta sunt quedam signa. Res autem sensibiles naturaliter quædam significant, nec potest dici quod Deus quibusdam significationibus delectetur, & non alijs: quia ipse omnia quæ fecit approbat. Hoc autem proprium videtur esse damonum, ut quibusdam signis ad aliquid alliciantur. Dicit enim August. 21. de ciuit. Dei*, Illiciantur demones ad inhabitandum per creaturas, quas non ipsi, sed Deus condidit, delectabilibus pro suo diuersitate diuersis, non ut animalia cibis, sed ut spiritus signis. Non ergo videtur, quod sacramenta indigeant esse ex institutione diuina.

li. 21. c. 6.
parū ante med.
tom. 5.

¶ 3 Præterea, Apostoli vicem Dei gesserunt in terris: unde Apostolus dicit 2. ad Corinth 2 Nam & ego quod donauī, si quid donauī propter vos in persona Christi; id est ac si ipse Christus donasset. Sic ergo videtur, quod Apostoli & eorum successores possint noua sacramenta instituere.

SED contra est, quod ille instituit aliquid, qui dat ei robur & virtutem: sicut pater de institutoribus legum. Sed virtus sacramenti est à solo Deo, ut patet ex prædictis †. Ergo solus Deus potest instituere sacramentum.

art. præc.
& q. 62.
a. 1. & 5.
art. præc.

RESPONDEO dicendum, quod (sicut ex supra dictis patet †) sacramenta instrumentaliter ope-

rantur ad spirituales effectus. Instrumentum autem habet virtutem à principali agente. Agens autem respectu sacramenti est duplex, scilicet instituens sacramentum, & vtens sacramento instituto, applicando scilicet ipsum ad inducendum effectum. Virtus autem sacramenti non potest esse ab eo, qui vtitur sacramento: quia non operatur nisi per modum ministerij. Vnde relinquitur, quòd virtus sacramenti sit ab eo, qui instituit sacramentum. Cum igitur virtus sacramenti sit à solo Deo, consequens est, quòd solus Deus sit sacramentorum institutor.

Ad primum ergo dicendum, quòd illa quæ aguntur in sacramentis per homines instituta, non sunt de necessitate sacramenti: sed ad quamdam solemnitatem, quæ adhibetur sacramentis, ad excitandam deuotionem & reuerentiam in his qui sacramenta suscipiunt. Ea verò quæ sunt de necessitate sacramenti, ab ipso Christo instituta sunt, qui est Deus & homo. Et licet non sint omnia tradita in Scripturis, habet tamen ea Ecclesia ex familiari Apostolorum traditione: sicut Apostolus dicit 1. ad Corin. 11. Cætera cum venero, disponam.

*lib. 1. de
sacram.*

p. 9. c. 2.

Ad secundum dicendum, quòd res sensibiles aptitudinem quamdam habent ad significandum spirituales effectus ex sui natura: sed ista aptitudo determinatur ad specialem significationem ex institutione diuina. Et hoc est quod Hugo * de sancto Victore dicit, quòd sacramentum ex institutione significat. Prælegit tamen Deus quasdam res alijs ad significationes sacramentales, non quia ad eas contrahatur eius affectus, sed vt sit conuenientior significatio.

Ad tertium dicendum, quòd Apostoli & eorum successores, sunt vicarij Dei, quantum ad regimen Ecclesiæ constitutæ per fidem & fidei sacramenta. Vnde sicut non licet eis constituere aliam Ecclesiam, ita non licet eis tradere aliam fidem, neque instituire alia sacramenta: sed per sacramenta, quæ
de

de latere Christi pendentis in cruce fluxerunt, dicitur esse fabricata Ecclesia Christi.

ARTIC. III.

Utrum Christus, secundum quod homo habuerit potestatem operandi interiorum effectum sacramentorum?

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod Christus secundum quod homo, habuerit potestatem operandi interiorum effectum sacramentorum. Dicit enim Ioannes Baptista, ut habetur Ioan. 1. Qui me misit baptizare in aqua, ille mihi dixit, Super quem videris Spiritum descendentem, & manentem super eum, hic est qui baptizat in Spiritu sancto. Sed baptizare in Spiritu sancto est interiorum gratiam Spiritus sancti conferre: Spiritus sanctus autem descendit super Christum in quantum homo, non in quantum Deus: quia sic ipse dat Spiritum sanctum. Ergo videtur, quod Christus secundum quod homo, habuerit potestatem, interiorum effectum sacramentorum causandi.

¶ 2 Præterea, Matth. 9 Dominus dicit, Sciat quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata. Sed remissio peccatorum est interiorum effectus sacramenti. Ergo videtur, quod Christus, secundum quod homo, interiorum effectum sacramentorum opere ut.

¶ 3 Præterea, Institutio sacramentorum pertinet ad eum, qui tanquam principale agens operatur ad interiorum sacramenti effectum. Manifestum est autem, quod Christus sacramenta instituit. Ergo ipse est qui interiorum operatur sacramentorum effectum.

¶ 4 Præterea, Nullus potest sine sacramento effectum sacramenti conferre, nisi propria virtute, sacramenti effectum operetur. Sed Christus sine sacramento contulit sacramenti effectum: ut patet in Magdalena, cui dixit, Dimittuntur tibi peccata. Ergo videtur, quod Christus secundum quod homo, ope-

352

*Inf ar 4.
sor. 4.
di. 5. q. 1.
a 1. q. 1.
2. art. 2.
q. 2.*